

॥ वाल्मीकि रामायण ॥

७ उत्तरकाण्ड

अध्याय १५

तथा तयोः कथयतोर्दुर्वासा भगवानृषिः ।
 रामस्य दर्शनाकाङ्क्षी राजद्वारमुपागमत् ॥ १ ॥

सोऽभिगम्य च सौमित्रिमुवाच ऋषिसत्तमः ।
 रामं दर्शय मे शीघ्रं पुरा मेऽर्थोऽतिवर्तते ॥ २ ॥

मुनेस्तु भाषितं श्रुत्वा लक्ष्मणः परवीरहा ।
 अभिवाद्य महात्मानं वाक्यमेतदुवाच ह ॥ ३ ॥

किं कार्यं ब्रूहि भगवन्को वार्थः किं करोम्यहम् ।
 व्यग्रो हि राघवो ब्रह्मन्मुहूर्तं वा प्रतीक्षताम् ॥ ४ ॥

तच्छ्रुत्वा ऋषिशार्दूलः क्रोधेन कलुषीकृतः ।
 उवाच लक्ष्मणं वाक्यं निर्दहन्निव चक्षुषा ॥ ५ ॥

अस्मिन्क्षणे मां सौमित्रे रामाय प्रतिवेदय ।
 विषयं त्वां पुरं चैव शपिष्ये राघवं तथा ॥ ६ ॥

भरतं चैव सौमित्रे युष्माकं या च सन्ततिः ।
 न हि शक्ष्याम्यहं भूयो मन्युं धारयितुं हृदि ॥ ७ ॥

तच्छ्रुत्वा घोरसङ्काशं वाक्यं तस्य महात्मनः ।
 चिन्तयामास मनसा तस्य वाक्यस्य निश्चयम् ॥ ८ ॥

एकस्य मरणं मेऽस्तु मा भूत्सर्वविनाशनम् ।
 इति बुद्ध्या विनिश्चित्य राघवाय न्यवेदयत् ॥ ९ ॥

लक्ष्मणस्य वचः श्रुत्वा रामः कालं विसृज्य च ।

निष्पत्य त्वरितं राजा अत्रेः पुत्रं ददर्श ह ॥ १० ॥

सोऽभिवाद्य महात्मानं ज्वलन्तमिव तेजसा ।
 किं कार्यमिति काकुत्स्थः कृताञ्जलिरभाषत ॥ ११ ॥

तद्वाक्यं राघवेणोक्तं श्रुत्वा मुनिवरः प्रभुः ।
 प्रत्याह रामं दुर्वासाः श्रूयतां धर्मवत्सल ॥ १२ ॥

अद्य वर्षसहस्रस्य समाप्तिर्मम राघव ।
 सोऽहं भोजनमिच्छामि यथासिद्धं तवानघ ॥ १३ ॥

तच्छ्रुत्वा वचनं रामो हर्षेण महतान्वितः ।
 भोजनं मुनिमुख्याय यथासिद्धमुपाहरत् ॥ १४ ॥

स तु भुक्त्वा मुनिश्रेष्ठस्तदन्नमृतोपमम् ।
 साधु रामेति सम्भाष्य स्वमाश्रममुपागमत् ॥ १५ ॥

तस्मिन्गते महातेजा राघवः प्रीतमानसः ।
 संस्मृत्य कालवाक्यानि ततो दुःखमुपेयिवान् ॥ १६ ॥

दुःखेन च सुसन्तप्तः स्मृत्वा तद्द्वोरदर्शनम् ।
 अवान्मुखो दीनमना व्याहर्तुं न शशाक ह ॥ १७ ॥

ततो बुद्ध्या विनिश्चित्य कालवाक्यानि राघवः ।
 नैतदस्तीति चोक्त्वा स तूष्णीमासीन्महायशाः ॥ १८ ॥

The files in this directory are revised versions of the digital files produced by Professor Muneo Tokunaga, Kyoto University, and copyrighted by him. I am grateful to Professor Tokunaga for his agreement to this use of his original files and for permitting the revised versions to be made publicly available.

Dr J. D. Smith ; email: jds10@cam.ac.uk ; <http://bombay.oriental.cam.ac.uk/index.html>

ITRANS conversion questions to: Avinash Chopde javinash@acm.org;

Last updated on March 26, 1998; Send corrections to sanskrit@cheerful.com